

hústateigurin

v/ Bjarka Højgaard
møbla- og innrættingararkitekti DMI

Støddir á inn- búgvinum IV

Í teimum báðum seinastu þortunum viðgjörði eg støddir á mál ávíkavist á stólum og borðum. Í hesum partinum skal eg nema eitt sindur við sofamøblar av ymiskum slagi.

Hvussu var fyrr

Sum við stólum og borðum hava sofamøblar verið tilevnaðir og nýttir langt aftur í tíðini. Teir gomlu sofamøblarnir vóru, saman við øðrum innbúgv, sum heild ógvuliga stívir og ikki altíð so góðir at hvila seg í. Sniðið og uppbyggingin var hartil sum oftast knýtt til tað sniðið, ið júst tá ráddi innan húsaþygging og annan arkitektur. Hetta

smittaði so av á innbúgv og aðrar brúkslutir. Av hesum sniðum kann eg líka nevna Barok, Rokoko, Nýklassisisma og Louis Seize. Felags fyri øll hesi snið var, at størri dentur varð lagdur á útsjónina heldur enn á funktiónina hjá hesum innbúgv. Innbúgv varð nógv útskorið og pyntað við øllum mögulum figurum. Ikki fyrr enn í endanum á seinastu öld og fyrst í hesi kom

innbúgv fram, ið framleitt varð við tí fyrri eygað, at tað skuldi verða einfalt og funktionelt í snið og uppbygging.

Uppbyggingar- hættir

Polstringin av teimum gomlu sofamøblunum var oftast rættuliga hørð og mest sum ætlað til pynt. Setur, ryggstuðul og armstuðul vóru klødd við tøy — ella skinnnevi við undirlagi av djórahárum beinleiðis á træuppbyggingina. Seinni vórðu setur- og ryggstuðlar bygd upp við polstraðum spiralfjarðakoddum, ið lógu leysir ella vórðu bygdar inn í uppbyggingina. Hervið gjørdust sofamøblarnir bleytari og betri at sita í.

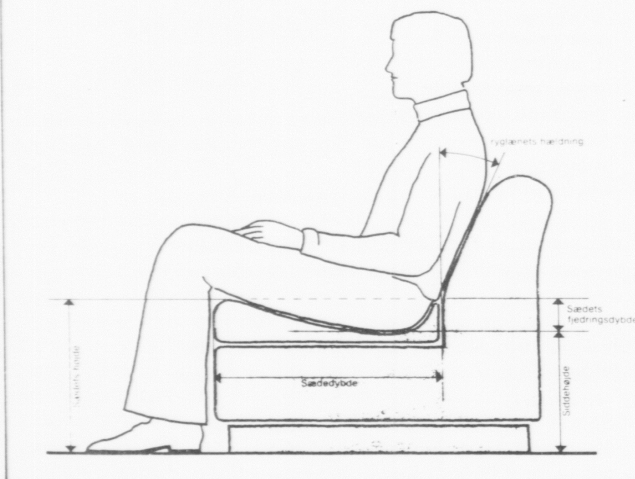
Hesir spiralfjarðarnir verða enn tann dag í dag nýttir í sofamøblum og springmadrassum. Tó hevur eitt annað evni vunnið alt meira inn á hetta økið og tað er skúmgummi. Skúmgummi er eitt kunstevni, tað er lætt at framleiða og lætt at til-evna og so er tað hartil nógv biligari enn springfjarðarnir. Tiskil verður tað ógvuliga nógv nýtt innan møblaframleiðsluna í dag. Skilað verður imillum tvey sløg av skúmm

Málkrav til hvilestole og sofaer

Málkrav til hvilestole og sofaer	hvillestol	sofa
Sædets højde	max. 43 cm	max. 43 cm
Siddehøjde	min. 25 cm	min. 25 cm
Sædedybde	max. 60 cm	max. 60 cm
Sædebredde/bredde mellem armlæn	min. 48 cm	
2-sædet		min. 100 cm
3-sædet		min. 160 cm
4-sædet		min. 220 cm
5-sædet		min. 280 cm
Sædets fjedringsdybde	max. 15 cm	max. 15 cm
Er ryglænets højde målt fra siddehøjden mindre end 70 cm og sædets dybde mindre end 60 cm, må ryglænets hældning være:	max. 40°	max. 40°

Opfylder en hvilestol/sofa ikke ovennævnte málkrav skal dette deklareres på møbelfakta-mærket

Á myndini siggja vit eina tekning av eini sofú í einum bóklíngi um »Møbel Fakta«, ið Teknologisk Institut gevur út. Í hesum bóklíngi verða nágreinilig krøv sett til hvussu ið støddir og mál eiga at vera á eini sofú, fyrri at hon kann verða góðkend av hesum stovni

Hóast sofamøblar kunnu vera rættuliga ymiskir í sniði, tilfari og uppbygging, eiga teir at svara nøkrum minstukrøvum hvat viðvíkur styrki, sitieggleika og reingerð. Teir eiga hartil at verða tryggir at sita í og mugu ikki hava besløg og aðrar konstruktiónslutir, ið kunnu skaða tann sitandi

gummi — bleytt og hart. Hetta seinna nevnist »kalt-skúmm«.

Kalt-skúmm er betri hóskaði sum fyllilevni í siti- og ryggkoddum, tí tað er sum sagt harðari og gevur seg av tí sama ikki so nógv undan sum tað fyrra slagði.

Uppbyggingin av teimum gomlu sofamøblunum var ein rammukonstruktión, ið bar setur, ryggstuðul og armstuðul. Síðani kom polstringin, ið fjaldi tað mesta av hesi konstruktión. Bert bein og partar av armstuðlunum stungu undan. Hesir vóru sum oftast evnaðir úr hørðum og »finum« træslögum, meðan tann fjalda konstruktiónin var úr bleytari og biligari træevni. Nógvir av teimum sofamøblunum, ið framleiddir verða í dag, eru bygdar upp á sama hátt — ja, og einstakir eru beinleiðis eitt kopi av teimum gomlu møblaslögum; men nógvir av teimum nýggju møblaslögum eru bygdar upp á heilt annan hátt, saman við at nóg nýtt tilfar so sum stál, plast, limtræ og onnur evni hava økt um uppbyggingarmøguleikarnar. Eisini hevur flutningsspurningin gjørt,

at nógvir møblasløg verða bygdar upp á tann hátt, at tey ikki verða samlaði fyrr enn tey koma fram til mótakaran. Hetta sparir nógvir um flutningskostnaðin og ávirkar hinvegin eisini hesi møblasløg á tann hátt, at tey verða lætt og einfald í síni uppbygging.

Ymisk snið

Longu frá gamlari tíð vórðu sofamøblarnir býttir upp í 1, 2, 3 (og fleiri) persóna sofamøblar. Og aðrir vórðu skapaðir sum vinkulsofar, S-sofar (til tveir persónar, ið sótu hvør sín veg) og

ymiskar aðrar, alt eftir til hvørt endamálið tær skuldu nýtast. Síður og moralur hevði her eisini oftani sína stóru ávirkan, sum hann hevur á onnur viðurskipti.

Av veruligum nýskapnum innan snið er tann sonevnda modul-sofan nokk tann einasta, sum er verd at nevna. Hendan er býtt upp í modul, ið kunnu setast saman á ymiskan hátt, so tú fært júst ta samansetingina sum tú ynskir. Av øðrum kann eg líka nevna hangi-sofar (hanga í einum króki í loftinum) og vegg-sofar (verða hongdar upp á ein vegg), men hesar hava ikki tann stóra týðningin í heildini.

Hústateigurin hevur hjálpt mongum, sum er í ferð við at byggja ella innrætta húsin — eisini tá tey skulu innrættast!

Hústateigurin er í Sosialinum umleið 3. hvørja viku!